

În atenția:

Președintelui României, domnul Nicușor Dan

Prim-ministrului României, domnul Ilie Bolojan

Ministrului Apărării Naționale, domnul Liviu-Ionuț Moșteanu

Șefului Statului Major al Apărării, domnul general Gheorghiță Vlad

Consiliului Suprem de Apărare a Țării

Moldova cere apărarea reală la graniță, nu abandonarea la porți interioare

Domnule Președinte,

Domnule Prim-ministru,

Domnule Ministru,

Domnule General,

Doamnă/ Domnilor membri ai CSAT,

În ultimii ani, în contextul agresiunii la scară largă a Federației Ruse împotriva Ucrainei, precum și a provocărilor împotriva țărilor membre NATO, problema apărării în caz de atac armat dinspre est a devenit tot mai prezentă în societatea românească. Oficialii români au evitat în general subiectul ori au asigurat publicul că nu există motive de îngrijorare. Semnalele de alarmă și analizele publice au venit mai degrabă dinspre societatea civilă și dinspre analiștii neînregimentați.

Recent, în ziua de 8 octombrie 2025, la postul de televiziune Euronews, generalul Gheorghiță Vlad, șeful Statului Major al Apărării, a discutat pe larg chestiunile care privesc politicile militare ale României. Au fost amintite noile legi ale apărării, care urmează să fie adoptate de Parlament, războiul hibrid dus de

Rusia împotriva țării noastre, ajutorul pe care Armata României îl acordă Armatei Republicii Moldova, inclusiv sprijinul care va fi dat în eventualitatea unui atac rusesc. S-a accentuat că este puțin probabil un atac direct al Rusiei împotriva unui stat NATO, oricum nu în viitorul apropiat, însă militarii sunt pregătiți și pentru un asemenea scenariu.

A fost reluată și o temă controversată a militarilor români de acum aproape un secol și jumătate: Poarta Focșanilor. Potrivit domnului general, aceasta este „pentru noi [...] o vulnerabilitate și avem în planurile noastre toate capacitățile implicate astfel încât vulnerabilitățile să fie eliminate”. Șeful Statului Major al Apărării a ținut să-i asigure pe românii care locuiesc în regiunea Moldovei că „nu este nicio îngrijorare”, că țara se bazează pe Alianța Nord-Atlantică, că nu va fi cedat niciun centimetru de pământ, subliniind decizia Armatei României în acest sens.

O strategie publică inadecvată

Ca locuitori ai Moldovei, regiunea de est a României, suntem interesați în mod particular, cu totul legitim, de ceea ce ne afectează sau ne poate prejudicia inclusiv în caz de conflict armat. Încurajările venite dinspre oficialii români, civili sau militari, constituie obligații instituționale și le luăm ca atare. Însă dincolo de declarații, sesizăm că există diferențe majore între perspectiva oficialilor și felul în care înțelegem noi teritoriul și apărarea acestuia.

Privind dinspre București, Moldova se află dincolo de Poarta Focșanilor. Prin urmare, orice plan militar românesc care are în vedere – chiar și ca exercițiu pur teoretic, cadrul unui „scenariu de ultimă instanță” – apărarea pe acest aliniament ridică în mod firesc problema retragerii temporare din Moldova. Aliniamentul Focșani asigură protecția sudului României; este, în esență, o pavăză pentru București. Acest concept a fost gândit la sfârșitul secolului XIX, dintr-o perspectivă centralistă, și presupunea abandonarea temporară, fără luptă, a unei mari părți a teritoriului național, deloc întâmplător, chiar regiunea nord-estică, Moldova.

Pe ce considerente se susține alegerea de a apăra „mai bine” Poarta și nu întreaga Moldovă, așadar pe frontiera de pe Prut? Limitarea intervenției la „Poartă” pune, prin definiție, întreaga Moldovă într-o poziție strategică inferioară

față de restul țării, fiind situată dincolo de Poartă și, astfel, neacoperită de același grad de protecție.

Operaționalizarea Porții, adică adoptarea acesteia ca scenariu principal de apărare a estului țării, discutat de Armata României, reprezintă o eroare convenabilă Rusiei. Un asemenea accent transmite disponibilitatea României de a nu se angaja, încă de la Prut, cu toate resursele. Atragem atenția asupra unei realități dureroase pentru noi: focalizarea pe zona Focșani evidențiază că Bucureștiul nu consideră apărarea regiunii Moldova o chestiune existențială pentru statul român.

Însă nu Poarta trebuie apărată în sine, ci frontiera României, care, în est, urmează linia Prutului. Dacă statul român asumă apărarea pe Nistru, susținând Republica Moldova, cu atât mai bine. Este și mai bine ca România să continue să sprijine Ucraina, cum a și făcut-o, în diferite grade, în ultimii aproape patru ani. Aceasta este o investiție inteligentă și onorabilă în propria noastră apărare, cum știe și asumă orice cetățean român de bună-credință.

Concentrarea apărării asupra Porții Focșanilor se constituie într-o strategie publică inadecvată. Mesajul transmite validarea temerilor regionale privind o posibilă neglijare strategică. Orice evocare a Porții, fie și doar ca ipoteză, este percepută în regiune – și asta se întâmplă de multă vreme – ca un semn de abandon, deoarece Moldova nu beneficiază automat de aceleași garanții de apărare pe care le au Muntenia sau Transilvania.

Din punct de vedere moral, aceasta este o gândire incorectă față de românii moldoveni, care se simt abandonați. Practic aceasta echivalează cu o retragere – ca să nu spunem fugă – din fața inamicului nostru secular. Nu trebuie să mai fie un „dincolo” și un „dincoace” de Poarta Focșanilor. Un stat cu cetățeni egali nu își poate ierarhiza regiunile în funcție de interesele centrului.

O regiune neglijată

Asigurările verbale despre întărirea apărării regiunii de est contrastează cu realitățile operative de pe teren. Reamintim – pe baza surselor deschise – că Moldova dispune de extrem de puține mijloace de apărare, deși se află în prima linie, în cazul unui atac dinspre est.

Dislocarea în Moldova a unor reduse trupe ale Armatei României pare o prelungire a stării de fapt de dinainte de 1989, când principala grijă a puterii de atunci era să nu fie deranjat „Marele Frate” de la răsărit. Observăm că în Moldova centrală și de nord există astăzi o singură mare unitate (Brigada 15 Mecanizată „Podu Înalt”), cu sediul la Iași, subordonată unei divizii de dincolo de Carpați (Divizia 4 Infanterie „Gemina”), cu sediul la Cluj-Napoca. În plus, o treime dintre batalioanele brigăzii ieșene sunt dislocate tot dincolo de munți.

Nu ar fi mai potrivit ca aceste batalioane să se regăsească la Suceava sau Vaslui, la Dorohoi sau Roman? Batalioanele din sudul Moldovei – încadrate în Brigada 282 Blindată „Unirea Principatelor” și Brigada 8 Rachete Operativ Tactice „Alexandru Ioan Cuza” – se înscriu în logica de funcționare a conceptului Porții Focșanilor.

Că Moldova este neglijată din punct de vedere militar se vede și din faptul că manevrele majore ale Armatei României – inclusiv cele cu Aliții – nu se desfășoară în Moldova, exceptând poligonul Smârdan-Galați (tot în paradigma Porții Focșanilor), că aici nu există niciun comandament și nicio bază NATO, că unitățile industriale strategice – producătoare de armament, echipament militar și muniție – sunt puține sau chiar absente în regiune, că realizarea Autostrăzii A8, Ungheni-Iași-Târgu Neamț-Târgu Mureș este incertă în integralitatea ei. Toate acestea contribuie la consolidarea ideii că Moldova este o componentă mai puțin valoroasă a statului român și, în consecință, mai puțin protejată, sacrificabilă în caz de necesitate. Ideea că suntem tratați ca o regiune avangardă, ca o „marcă de apărare”, este inacceptabilă.

Moldova trebuie întărită (și) militar

Având în vedere toate acestea, din poziția noastră de cetățeni români, de reprezentanți ai societății civile, de voce civică a Moldovei, vă cerem să luați măsuri care să ducă la schimbarea acestei stări de lucruri.

În mod explicit, solicităm:

1. sporirea prezenței Armatei României în Moldova, prin înființarea și fixarea aici a unor mari unități, corespunzător încadrate și dotate;
2. crearea unui comandament de divizie la Iași;

3. stabilirea în regiune a unor sisteme de rachete Patriot, capabile să apere localitățile și populația acestora;
4. stabilirea unui comandament și a unei baze cu trupe NATO în Moldova centrală sau de nord;
5. încurajarea unor investiții în industria de apărare în Moldova;
6. construirea cu prioritate a Autostrăzii A8 – Ungheni-Iași-Târgu Neamț-Târgu Mureș –, esențială atât din punct de vedere civil, cât și militar.

Luarea în considerare a acestor cerințe va fi un semnal ferm că statul român își tratează în mod egal regiunile și cetățenii, că autoritățile civile și militare își onorează angajamentele constituționale.

Mișcarea pentru Dezvoltarea Moldovei

Iași, 13 octombrie 2025

Mișcarea pentru Dezvoltarea Moldovei (www.miscareamoldova.ro) este o organizație non-guvernamentală regională, cu filiale în județele Bacău, Botoșani, Galați, Iași, Neamț, Suceava, Vaslui și Vrancea, care militează pentru introducerea problemelor Moldovei pe agenda națională, pentru deblocarea investițiilor majore în infrastructură, pentru echitate în alocarea resurselor din bugetul central, pentru eficientizare administrativă și fiscală prin descentralizare și regionalizare.